

Platform Onderwijs 2032
T.a.v. De heer Schnabel, Voorzitter
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

20.07.2015
Film in het
curriculum/D25.20

Cc:

Mevrouw Dr. M. Bussemaker, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
De heer S. Dekker, Staatssecretaris Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Geachte heer Schnabel,

Op 3 juli j.l. heeft in Amsterdam de expertmeeting 'Film in school' plaatsgevonden, georganiseerd door EYE filmmuseum in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de Community filmdocenten, het Netwerk Filmeducatie, het Nederlands Filmfonds, de Nederlandse Filmacademie, Stichting Mediawijsheidscholen, PABO Inholland Den Haag en Hogeschool Leiden. In het kader van de maatschappelijke dialoog over Onderwijs 2032, de voorbereiding op de ontwerpfase voor de vernieuwde kerndoelen en eindtermen, brengen wij graag het volgende onder uw aandacht.

Het leren duiden en gebruiken van beeldtaal is een essentieel onderdeel van onze gemedialiseerde samenleving. Kinderen en jongeren komen hier steeds vroeger en vaker mee in aanraking. Het is om die reden dat voornoemde instellingen een klemmend pleidooi houden om film in het onderwijscurriculum van de toekomst op te nemen.

Onze samenleving is de afgelopen jaren in hoog tempo veranderd. Kinderen en jongeren worden overal en in toenemende mate geconfronteerd met (bewegende) beelden. Film bestaat ruim honderdtwintig jaar. In de afgelopen twee decennia heeft het digitale tijdperk de wereld van cinema niet onberoerd gelaten. Het heeft het bereik groter gemaakt: van op één locatie op één moment voor een begrensd publiek, naar meerdere locaties op elk willekeurig moment voor een schier oneindig publiek. Het heeft de plek van film veranderd: van bijzondere kermisattractie tot een onmisbaar onderdeel van onze dagelijkse praktijk. Want wie heeft niet te maken met film op stations,

IJpromenade 1
1031 KT Amsterdam
Postbus 37767
1030 BJ Amsterdam
info@eyefilm.nl
+31 20 5891 400
+31 20 6833 401 (fax)
eyefilm.nl

in trams, op televisie, in cafés, in bioscopen, op YouTube, in presentaties, via email, facebook, whatsapp, instagram, vine en in snapchat's? En het medium is nog steeds in ontwikkeling. Ondanks de alomtegenwoordigheid van bewegend beeld, de complexiteit en de culturele rijkdom, het sociale, historische en artistieke belang, is het zogenoemde *film literacy* in de meeste onderwijssystemen relatief marginaal en onderontwikkeld gebleven.

Kinderen en jongeren groeien op in en met beeldcultuur, maar op school is geen structurele aandacht voor het creëren van of kritisch kijken naar bewegend beeld. Film brengt de wereld de school in. Filmeducatie geeft ze de kennis, vaardigheden en de mentaliteit om bewegend beeld te onderzoeken en te analyseren, de impact ervan en de invloed op de samenleving te kunnen begrijpen en zelf verhalen te kunnen maken en publiceren. Beeldvaardig zijn geeft ze de keuze om maker, deelnemer, uitvinder, vertoner, criticus en/of liefhebber te worden.

Het is tijd voor verandering. Film hoort in het curriculum.

Het ontbreken van film in het curriculum is een, zo niet dé zwakke schakel van het hedendaagse onderwijs;

- Docenten gebruiken regelmatig audiovisueel materiaal (speelfilms, televisie, documentaires, YouTube filmpjes) in de les ter illustratie. Helaas betekent dit niet dat ze ook aandacht besteden aan de bron. Bewegende beelden bekijken om te leren over een onderwerp zonder te bespreken door wie en hoe het is gemaakt, maakt je niet mediawijzer. Het begrijpend kijken van de beelden is echter wel essentieel om een verhaal te kunnen duiden.
- Docenten laten steeds vaker hun leerlingen kiezen om een filmpje te maken als verwerkingsvorm. Met consumentencamera's of smartphones met videomogelijkheden is dit makkelijk te realiseren, en leerlingen zijn vaak ook handig met programma's op de computer om beeldmateriaal te bewerken. Omdat ze de beeldtaal niet spreken, zijn de films vaak van zeer slechte kwaliteit, te vergelijken met een essay vol met spelfouten. Om verslagen te kunnen schrijven, leren leerlingen spelling en begrijpend lezen. Begrijpend kijken en leren maken is van dezelfde orde.
- De aandacht voor bewegend beeld is incidenteel en afhankelijk van een enthousiaste docent. De lessen zijn kwalitatief wisselend, vanwege het ontbreken van een algemene standaard. In het geval van tijdsgebrek, zullen andere kerndoelen voorrang krijgen, als gevolg van het feit dat film niet in het curriculum is opgenomen en het geen keuzemogelijkheid is in het voortgezet onderwijs om naast drama, tekenen, muziek en textiel aan te bieden. Er wordt maar zelden gewerkt aan de combinatie van analyseren, creëren en reflecteren.

IJpromenade 1
1031 KT Amsterdam
Postbus 37767
1030 BJ Amsterdam
info@eyefilm.nl
+31 20 5891 400
+31 20 6833 401 (fax)
eyefilm.nl

- Er zijn geen professioneel geschoolde vakdocenten bij gebrek aan een specifieke lerarenopleiding film. Een minimum opleidings- en bekwaamheidsniveau van docenten op dit gebied bestaat niet of nauwelijks. In sommige gevallen hebben gepassioneerde filmdocenten individueel een eigen leertraject gevonden, waarin ze zelf veel investeren.

Kortom, het is de hoogste tijd dat we ook in Nederland erkennen dat overdracht van informatie allang niet meer alleen via tekst plaatsvindt. Met film in het curriculum biedt onderwijs een programma dat aansluit bij de maatschappij van nu en in de toekomst. Door begrijpend kijken en maken, en hierop te reflecteren werk je aan de noodzakelijke 21st century skills; door bewust met bewegend beeld aan de slag te gaan word je mediawijzer.

Er is een aantal scholen die film al op een professionele manier integreren in hun leerplannen. Deze leerplannen zijn ontwikkeld door enthousiaste gepassioneerde docenten, die een grote eigen investering hebben gedaan. Er staan veel scholen te springen om iets met film te doen, maar ze vinden het zowel financieel als logistiek lastig, weten vaak niet waar te beginnen. Vanuit verschillende betrokken organisaties willen we hen laten zien dat het kán, op welke manier het kán, hoe belangrijk het is en wat het oplevert.

Er zijn leergierige kinderen en jongeren die graag met film aan de slag gaan, filmdocenten die zich hebben verenigd, docentencursussen. Er wordt lesmateriaal ontwikkeld en uitgewisseld, er is een scholieren festival en een filmmuseum. Er zijn festivals en er worden prachtige films in Nederland gemaakt. Er zijn vervolgopleidingen voor aanstormend talent. Kortom, er ligt een goede basis maar de voorwaarden missen nog.

Wij vragen u, Minister Bussemaker, Staatssecretaris Dekker, leden van het Platform Onderwijs2032, om zich samen met ons hard te maken voor een vaste plek van film in het curriculum. We erkennen dat dit een politiek standpunt is: aandacht voor bewegend beeld in het onderwijs kan o.i. niet meer vrijblijvend worden aangeboden, het is een verplichting. Vanuit dit startpunt kan het onderwijs professionaliseren, het beeldonderwijs naar een hoger plan worden getild en kunnen kinderen en jongeren zich voorbereiden op een zo goed mogelijk functioneren in de samenleving van de toekomst. Er kan dan op een algemeen geldende manier aandacht worden besteed aan:

- een lerarenopleiding,
- een doorlopende leerlijn,
- kwalitatief lesmateriaal,
- het ontwikkelen en bijbrengen van skills die een leerling nodig heeft om zelfstandig en vrij te bewegen in onze gemedialiseerde samenleving.

Upromenade 1
1031 KT Amsterdam
Postbus 37767
1030 BJ Amsterdam
info@eyefilm.nl
+31 20 5891 400
+31 20 6833 401 (fax)
eyefilm.nl

Een goede voorbereiding op de toekomst is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van scholen, opleidingen, culturele instellingen en overheden. Ondergetekende partijen hebben de handen in één geslagen om film de plek in het onderwijs te geven die het verdient. We hopen van harte dat ons standpunt wordt meegenomen in het ontwerp van de nieuwe kerndoelen en eindtermen.

Met vriendelijke groet,

Florine Wiebenga (contactpersoon)
EYE, Hoofd Educatie EYE

En

namens alle vertegenwoordigers tijdens de expertmeeting 'Film in school' in EYE op 3 juli j.l.:

Community Filmdocenten

Sjuul Schaepkens van Rimpst (Docent film, mediawijsheid, drama, beeldende vorming, CKV kunstcoördinator)

Alberdingk Thijm College Hilversum

Franka Stas (Docent film)

Cartesius Lyceum Amsterdam

Dorothee Keverkamp (Docent CKV)

Montessori Lyceum Amsterdam

Jasper Vreken (Docent film maken)

S.G. de Rietlanden Lelystad

Vera Hageman (Docent film, CKV, Kunstvakken en cultuurcoördinator)

Thorbecke Scholengemeenschap Zwolle

Wim Hilberdink (Docent Nederlands, CKV, coördinator vak Moderne Media) (tevens: secretaris Stichting Mediawijsheidsscholen)

Filmindustrie

Dutch Academy For Film

Jenny Booms (Beleidsmedewerker)

Filmfonds

Doreen Boonekamp (Directeur),

Jonathan Mees (Hoofd communicatie)

Nederlandse Filmacademie

Bart Römer (Directeur)

IJpromenade 1
1031 KJ Amsterdam
Postbus 37767
1030 BJ Amsterdam
info@eyefilm.nl
+31 20 5891 400
+31 20 6833 401 (fax)
eyefilm.nl

Lerarenopleiding

Hogeschool Leiden

Ilma van de Beek (Docent media educatie) (tevens: scholenadviseur voor het Amsterdam Filmmenu)

PABO Inholland Den Haag

Gert Mallegrom (Teamleider Pabo Inholland Den Haag en docent mediaeducatie)

Netwerk Filmeducatie

Cinekid

Sannette Naeye (Directeur),

Petra Remmen (Zakelijk leider)

EYE

Sandra den Hamer (Directeur),

Michiel de Rooij (Beleidsmedewerker),

Merel Gilsing (Coördinator advies en netwerken)

Fantastisch Kinderfilmfestival

Tessa van Grafhorst (Artistiek leider)

IDFA

Cees van 't Hullenaar (Zakelijk directeur),

Meike Statema (Hoofd Educatie)

Nationaal Film Festival Scholieren

Dorée de Kruijk (Directeur)

Stichting En actie

Filip Braams (Directeur)

Stichting de Frisse Blik

Lucas Westerbeek (Directeur, ook van de Bromet Filmschool)

IJpromenade 1
1031 KT Amsterdam
Postbus 37767
1030 BJ Amsterdam
info@eyefilm.nl
+31 20 5891 400
+31 20 6833 401 (fax)
eyefilm.nl